

Za poduk in kratek čas.

Turki pa bratje naši jugoslavjanski.

Ogija kupček in pepela
Je samo na mestu še;
Kar imel sem, vse je vzela
Zlobna turška roka, vse!
Boris Miran.

VI. Čeravno so sedanji Bolgari vsled dolgega robstva prišli ob ves naroden ponos in zavest, čeravno so postali jako miruljubni in precej plašni ljudje, so vendar večkrat že skušali strahoviti jarem zlomiti in otresti, pa do sedaj še vselej zastoj. Večje vstaje bile so l. 1821., 1828., 1836., 1841., 1857 in 1867, ko je turška vlada med Bolgare naselila 1 milijon divjih Črkesov. Tudi letos so se meseca maja vzdignoli. Ali ker jim Srbi niso mogli tako hitro, kakor so želeli, priti na pomoč, so strahovito trpeli in še trpijo tako, da se je ves omikan svet zavzel nad turškim trinoštvom. Vsa Evropa, zlasti pa mogočni Rus, zahteva čedalje bolj glasno in odločno, da se morajo Bolgari silama iztrgati turškim divjakom. Srbi bodo tedaj do zlate svobode dospeli po svojem junaštvu, a Bolgari po svojem — mučeništvu!

Od ubogih Bolgarov ne smemo obrniti proč očesa brez konečnega pogleda na njihovo sedanje trpljenje. Tlačeni narod se je meseca maja vzdignol na tisoče okoli balkanskih planin zoper turško nasilstvo zanašaje se, da prične brž srbsko-turška vojska. To zanašanje bilo je krivo. Srbski kanoni so začeli še le dva meseca poznej grometi in med tem je Bolgarija pod turškim mečem postala neizmerno veliko — mrtvišče. Male čete bolgarskih vstašev so turški vojaki brž pobili, čeravno so se Bolgari hrabro branili. Pri Panjurištu se je 1500 Bolgarov, ki so imeli samo 4 velike in 11 malih lesenih kanonov, bojevalo 14 dni zoper 10.000 Turkov, ki so iz pušek ostroguš (Hinterlader) in iz Kruppovih kanonov sipali krogle in ogenj na vstaše. Naposled so se Bolgari morali razkropiti, a na bojišču je obležalo 1700 Turkov. Vstanek bil je od Turkov pobit, a sedaj so ti začeli grozno maščevanje in kljanje — nedolžnih ljudi. Turška vlada je orožala vse mohamedansko prebivalstvo in ga spustila na uboge, neorožane Bolgare. Turki, Čerkesi, Tartari, Arnauti, Cigani, grški tolovaji, mlađo in staro, redna in neredna vojna, vse je plačolo na bolgarske vesi in mesta, kakor sestradani volkovi na nesrečne ovce. Više 120.000 ljudi so poklali, več tisoč vesnic požgali. Nek popotnik in dopisovalec lista „Politik“ v Pragi poroča: „popolnem in natančno še se vse grozovitosti popisati ne dajo. Po vsej širokej in dolgej Bolgariji se razsaja, ne divje, ne zverinsko, ampak satansko. V okolici mest Trojana, Sevljijeva, Grabove je vse črno ptic roparic, ki žrejo meso bolgarskih mrličev. Z bolgarskimi ženami in dekleti delajo, da človeka gujusa, groze in srditosti srce trepeče. Zaostali so popolnem siromaki. Brez ugovora smem potrditi, da so tur-

ške drubali Bolgarom uropale in odgnale vso živino; setve na njivah so segnjile, biše so Turki požgali; kaj bodo ljudje na zimo začeli, ako od nikod pomoči ne dobijo, to le pomisliti je grozno. Turška vojska, ki je vdrla proti Srbiji, že sedaj čuti nasledke groznega razsajanja, ker ne more iz opustošene dežele nobenega živeža dobitljati in zato že močno stradanje trpi; na zimo preti strahovit glad vsej Bolgariji!

Prve dni meseca julija je srbski general Črnajev res globoko v Bolgarijo prodril, a tedaj je bilo že prepozno. Bolgari niso več imeli tistega poguma, ki bi zamogel Srbe zdatno podpirati. Črnajev je hotel 50.000 pušek razdeliti, pa razvidel je, da bi bilo vse zastoj. Mnogo Bolgarov še žive dni ni imelo puške v roki. Turki jim že 500 let ne pripuščajo orožje nositi. Pri srbski vojski je bila bolgarska legija 5000 mož, ki pa je v bitki pri Tresibabi pred Knjaževcem bila popolnem uničena. Bolgarski vojvoda Rista Makedonski, bogat trgovec, ki je na lastne stroške orožal 350 Bolgarov, je tamkaj storil junaško smrt. Stari Bolgar Iljo je pri Aleksinacu dobil smrtno rano. Sedaj zbirajo novo bolgarsko legijo 3 ruski oficirji, sinovi bogarskih na Rusko izselivših se starišev: obristi Kišeljski, Kozjakov in Žega. V Balkanu zapoveduje še edini bolgarski vstaš Boljev in ima kakih 3000 vstašev okoli sebe, ker se Turki v 4 do 5000 črevljev visoke planine ne upaja, prav za prav pa sedaj ne utegnejo.

Bolgarija je v 3 mesecih neizmerno trpela. Prestala je grozovitosti, ki presegajo vso mero in domišljijo. Celo angleški nekdanji minister Gladstone piše, da ni v celej Evropi nikder zločinca, v celej Ameriki ni divjaka, kojemu se nebi Bolgari v srce zasmilili, kedar zasliši, kar so od Turkov pretrpeli. Toda kri bolgarskih mučenikov ni zastoj prelita. Iz krvave setve že klijó mladike bližnje svobode. Rusi in Nemci in Labi in velik del Angležev tirja, da se Bolgarija izpuli iz turških rok. (Nastavek prih.)

Smešničar 38. Sosedinja meserica nagovori gospoda fajmoštra kazaje na svojega šestletnega fantiča, ki se ravno z nekim drugim paglavcem ravsa: častivredni! glejte mojega Francelna, to Vam je dečko! uže vé keglati, kartati in prekljinjati, kakor kak husar. Fajmošter sedaj poprašajo ženo: ali zna fantič tudi kaj moliti? Meserica pa jim odgovori: ne, moliti še nič vé, za molitev je še vendarle — premajhen in premlad.

Razne stvari.

(Banka „Slovenija“) ima v četrtek 28. sept. izvanredni občni zbor delničarjev, ki naj do 21. sept. pri bankini blagajnici vložijo svoje delnice. Načrt: 1. poročilo o likvidaciji; 2. potrjenje doplačila 15 %; 3. volitev likvidatorjevih namestnikov,

4. plačilo likvidatorjev, 5. sklep o prodavanju bankinega imetja.

(Sijajno zmagali) so Slovenci pri volitvah za okrajni zastop v Slov. Gradcu prvič v skupini velikih posestnikov in naposled v kmetski skupini. Slava vrlim volilcem! Prihodnjič več. Mačkinja muzika storjena pogumnemu dr. Šucu od strani Slov. gračških capinov ne pomaga nič!

Za bosenske in hercegovinske reve) je poslal g. Anton Kolbl učitelj na Runči 2 fl. Hvala, kmalu odpošljemo v Ljubljano! Potreba je velika!

(Slov. Grački „gemeindeamt“) je slovensko naznanilo srenje Sv. Tomaža pri Velikinedelji za stran dveh novih sejmov nazaj poslal s podpisom: hier wird ma deutsch publicirt! Dobro, take neotesanosti zamoremo Slovenci nemčurjem na stotine povrniti!

(Huda nevihta) z dežem, točo in povodnjo je zadela slovensko Štajersko 8. sept. Okoli Maribora je sekala toča, v Kamci in v Rušah je strela udarjala v drevesa, v Sevnici pa požgala Porto-v hlev, v Vozenici je pobralo most, razdrapalo steze; okoli Celja je grozna povodenj, kakoršne najstarejši ljudje ne pomnijo.

(Na Koroškem) je padlo mnogo snega po planinah in zato imamo občutljivo hladno vreme.

(Zasulo) in usmrtilo je delavca v premogovih jamah g. Gruntar-ja v Trbovljah.

(Pogoreli) so Delpuš v Razvanju, Knehtl v Koreni in Zamuda v Kozlavih pri Ljutomeru.

(Plaz) je podrł Gasser-jevo kočo v Slepnikovi grabi tako naglo, da je kočljari z 2 otrokoma skoz okno skočil, sicer bi ostali vsi mrtvi.

(Razpisana) je župnija št. Iiska pri Velenju do 12. oktobra t. l.

(Obesil) se je Juri Stožir, posestnik v Grižah za Celjem.

(V Dravo padel) je Štefan Kit iz Otišnega vrha, ko je iz pol mosta v Sp. Draubergu hlođovje pipal; nesrečnež je utonil.

(Za društvo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Mat. Vrečko 24 gld. (ustan. in letn. dopl.) Ivan Novak 11 gld. Živortnik 1 gld.

(Dražbe). V tretje pridejo na vrsto: 15. sept. Anton Mršlak 1660 fl. pri sodnji v Mahrenbergu. — 16. sept. Ana Bela 1740 fl. pri sodnji pri sv. Lenartu. — 19. sept. Jožef Pišek v Račah 779 fl. — 21. Eva Hrašán v Bučah 850 fl.

Loterijske številke:

V Trstu 9. septembra 1876: 64 70 44 22 30.

V Lincu " " 4 86 43 66 61.

Prihodnje srečkanje: 23. septembra 1876.

Tržna cena

preteklega tedna po Hektolitrih.

(1 Hl. = 1⁰⁰/₁₀₀ vag.)

Mesta	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Tursica		Proso		Ajda	
	fl	kr	fl	kr	fl	kr	fl	kr	fl	kr	fl	kr	fl	kr
Maribor . . .	7	90	5	90	5	50	3	50	5	30	—	—	5	40
Ptuj	7	30	6	—	3	60	2	80	5	80	4	50	5	—
Mahrenberg	10	10	7	25	5	70	3	70	5	75	7	80	5	69
Gradec	8	61	6	45	4	61	3	48	5	26	—	—	5	50
Celovec	7	64	6	40	4	73	2	10	5	46	4	46	4	—
Ljubljana . . .	8	45	6	17	4	55	3	28	5	40	4	39	6	—
Varaždin	8	—	6	40	5	80	3	40	5	40	7	—	5	20
Zagreb	10	—	6	—	5	—	3	—	5	60	—	—	—	—
Dunaj	10	40	9	40	9	15	7	30	6	90	—	—	—	—
Pešt	9	92	8	35	6	70	7	—	6	40	5	—	—	—

V Mariboru. Krompir 2 fl. 30 kr. Hl. — fažol 14 leča 30, grah 28 kr. Kg. — Pšeno 10 kr. liter. — Pšenično gres 26, prednja moka 20, srednja 15, polentna moka 11 kr. Kg. — Kravje maslo 1 fl. 10 kr., svinjsko maslo 90, slanina frišna 56, slanina prevojena 90 kr., puter 1 fl. — kr. Kg. — Jajca 2 kr. vsaka. — Govedina 44, teletina 45, svinjetina mlada 53 kr. Kg. — Mleko frišno 12, posneto 10 kr. liter. — Drva trda fl. 3.80 mehka, fl. 2.80 Kbmt. — Ogelje trdo fl. 1.—, mehko 60 kr. Hl. — Seno 3 fl. 60 kr. slama 3 fl. 80 kr., stelja 2 fl. 80 kr. za 100 Kg.

Zahvala in priporočla.

Pretečeno spomlad sem nevarno zbolel; pljuče so se mi namreč vžgale; vendar so me gospod Aleksander Deanino, zdravnik v Trojičkem trgu v slovenskih Goricah na noge spravili, čemur se je vsakdo čudil. — Komaj malo okrevam, kar me nepričakovano dogodek v novo smrtno nevarnost spravi tako, da nisem imel več upanja, še kedaj popolnem ozdraviti — in zopet so me g. Deanino rešili, zlasti s pomočjo izvrstnega „apneno-železnicega sirupa“, kterega je iznajšel g. Julij Herbabny, lekarnik na Dunaju.

Srčno se toraj zahvalujem izurjenemu in marljivemu g. Aleksandru Deanino, in z meoj vred se zahvaluje veliko število srečno ozdravljenih. — In kar sem sam na sebi skusil, to tudi vsem priporočam: naj si vsak, ki se ga enaka bolezen loti, kakor mene, — če mu je le kolikaj mogoče — naj svéta in pomoči išče pri imenovanem zdravniku g. Aleksandru Deanino.

V zgornih Verjanah 21. vel. travna 1876.

Janez Divjak,
posestnik in gostilničar.

Dva ali trije dijaki

se spremejo s primernimi pogodbami na prijazno stanovanje, dobro hrano in jednako vso postrežbo od poštene rodbine brez otrok v Mariboru, Viktringhofgasse hiš. šte. 43. pritlično, na levo.